

Liito-orava-LIFE (LIFE17 NAT/FI/000469)

Hankekohde: Finnoonlaakso

Kooste seuraavista toimenpiteistä:

A5 Suunnitelmat taajamiin

C1 Taajamien hoito- ja kunnostustoimet

D1 Hoito- ja kunnostustoimien vaikutusten arvio

Hankekohde: **Finnoonlaakso**

Kunta: **Espoo**

Maa: **Suomi**

Kohteen pinta-ala (ha): **8,9**

Vastuutaho(t): **Espoon kaupunki**

Toteutettiin kohde hankehakemuksessa kuvatulla tavalla? **Kyllä**

Toteutettiin kohde hankehakemuksessa ilmoitetussa paikassa? **Ei. Finnoonlaakso korvasi**

Turvesolmun kohteen muutoshakemuksella vuonna 2020.

Toteutettiin C-toimenpide A-toimenpiteessä tehtyjen suunnitelmien mukaisesti? **Kyllä**

Kohdekartta

C1 Taajamien hoito- ja kunnostustoimet: Finnoonlaakso

Kuvaus kohdealueesta

Finnoonlaakso sijaitsee eteläisessä Suomessa, Espoossa. Finnoonlaakso on osa maakunnallisesti tärkeää ekologista yhteyttä ja toimii tärkeänä linkkinä Etelä-Espoon rannikon ja Espoon keskuspuiston välillä. Kohdealueen koko on 8,9 hehtaaria. Finnoonlaaksoa halkoo Länsiväylän moottoritie, joka muodostaa merkittävän esteen ekologisille yhteyksille. Ennen Liito-orava-LIFE-hankkeen toimenpiteitä, alueella sijaitti toimiva ekologinen yhteys maata pitkin sekä Finnobäckenin puro, joka muodostaa toimivan ekologisen vesireitin. Liito-oravalle soveltuvaa puustoista kulkuyhteyttä moottoritien yli alueella ei kuitenkaan ollut.

Moottoritien molemmilla puolilla on elinvoimaisia liito-oravan elinalueita. Länsiväylän pohjoispuolella Friisilän alueella liito-oravan elinalueet ovat pääosin riippuvaisia yksittäisistä isoista puista ja metsiköistä asuinalueiden lomassa. Länsiväylän eteläpuolella Finnoossa haasteita aiheuttaa liito-oraville soveltuvien kulkuyhteyksien puute, mihin uuden ylityspaikan rakentaminen tarjoaa jonkin verran helpotusta. Finnoon alueella tapahtuvan voimakkaan rakentamisen vuoksi alueen liito-oravakantaa on seurattu useita vuosia jo ennen Liito-orava-LIFE-hankkeen toimenpiteitä.

Toimenpide A5: Suunnitelmat taajamiin

Finnoonlaakson hankekohteen tavoitteena oli vahvistaa liito-oravalle soveltuvia ekologisia yhteyksiä Länsiväylän yli siten, että moottoritien pohjois- ja eteläpuolen liito-oravien elinalueet ovat yhteydessä toisiinsa. Finnoonlaakson ylityspaikan rakentaminen ehkäisee pitkällä aikavälillä eteläisen Espoon liito-oravakannan eristäytymistä ja heikkenemistä.

Espoon kaupunki tilasi vuonna 2019 LOCI maisema-arkkitehdeiltä yleistasoisen suunnitelman Finnoon alueen liito-oravien kulkuyhteyksien vahvistamisesta. Suunnitelmassa tarkasteltiin erilaisia vaihtoehtoja sekä luoda uusia että vahvistaa olemassa olevia liito-oravien kulkuyhteyksiä. Finnoonlaakson osalta työssä tarkastellaan mahdollisuuksia luoda Länsiväylän yli uusi ylityspaikka puuistutusten ja keinotekoisien hyppytolppien avulla. LOCI maisema-arkkitehdit toteutti Liito-orava-LIFE-hankkeessa Finnoonlaakson hankekohteen tarkemmat suunnitelmat tämän yleissuunnitelman pohjalta syksyllä 2021.

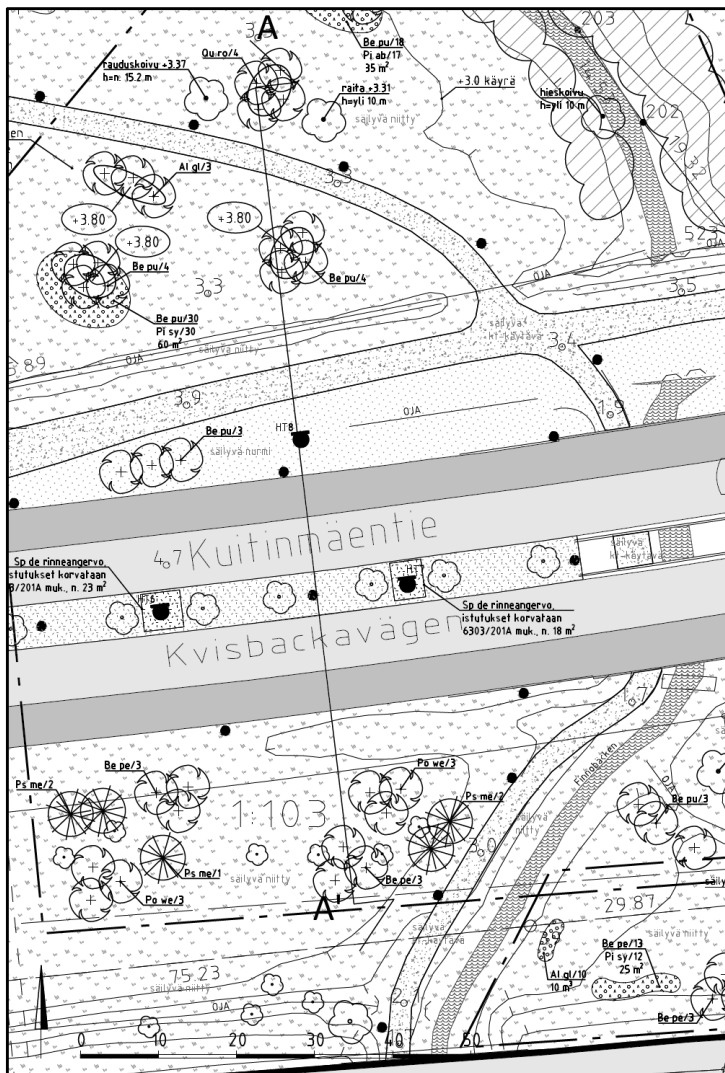
Finnoonlaaksossa Länsiväylän moottoritien ja sen pohjoispuolella sijaitsevan Kuitinmäentien varrelle pystytettiin yhteensä kahdeksan hyppytolppaa, sillä maanalainen kunnallistekniikka esti puiden istuttamisen teiden läheisyyteen. Lisäksi puista putoavat lehdet ja oksat voisivat aiheuttaa liikennevahinkoja liian lähellä vilkasta moottoritietä. Liito-oravien kulkuyhteyttä tuettiin lisäksi puuistutuksilla sellaisissa kohdissa, joissa puiden välinen etäisyys olisi muuten ollut liito-oravalle liian pitkä ja kulkuyhteys siksi heikko tai katkennut. Alueelle istutettiin yhteensä yli 300 tainta, pääasiassa koivuja (*Betula pendula* & *Betula pubescens*) ja kuusia (*Picea abies*), mutta myös hybridihaapaa (*Populus wettsteinii*) ja tervaleppää (*Alnus glutinosa*).

Otteita Finnoonlaakson ylityspaikan suunnittelumateriaaleista:

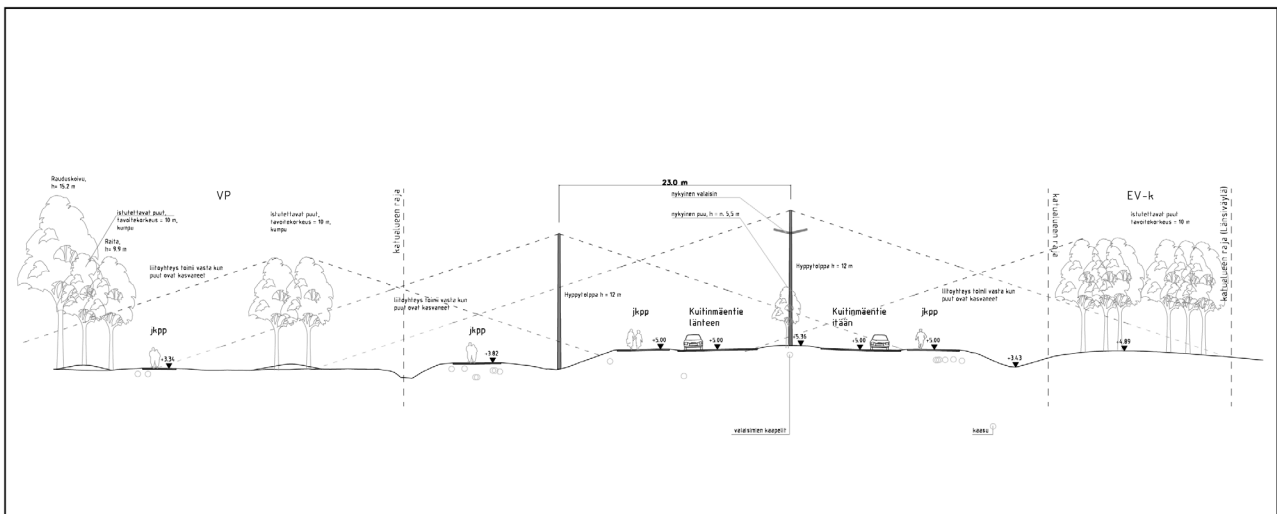

Ote Finnoonlaakson istutuskohteen koostepiirustuksesta. Punainen viiva kuvaa liito-oravan kulkuyhteyttä Länsiväylän ja Kuitinmäentien yli. Punaisen kulkuyhteysviivan varrella olevat pyöreät puut kuvaavat istutettavia taimia ja mustat pisteet hyppytolppia.

Pohjapiirros, 1:500

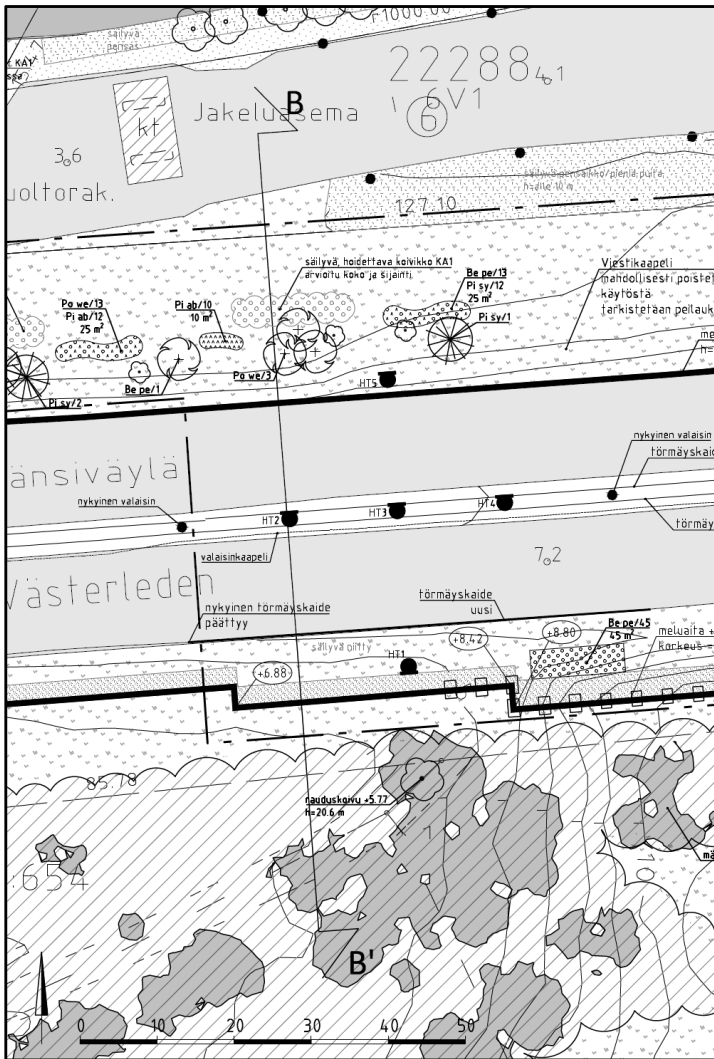
Ote Finnoonlaakson istutuskohteen asemapiirroksista Kuitinmäentien ylityspaikan ympäristössä.

Leikkaus A-A' 1:200

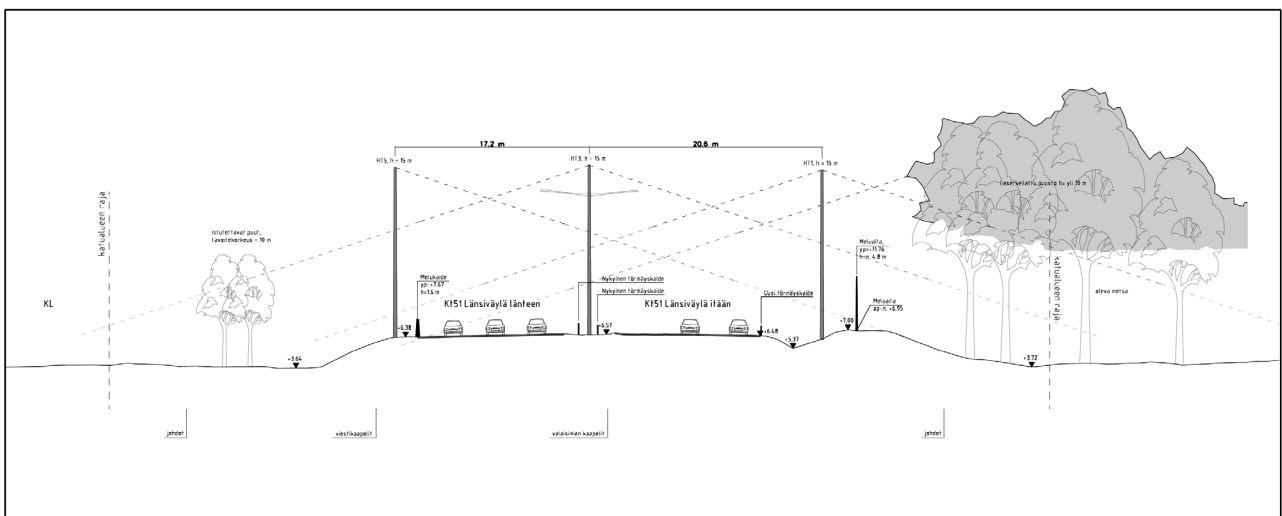
MFRKINTIEN SFIITYS

Leikkaus Kuitinmäentien yli. Katkoviivat kuvaavat laskennallisia liitomattoja sitten, kun istutetut puut ovat kasvaneet täyteen mittaansa. Kaikki leikkauksen puut ovat uusia, istutettavia puita.

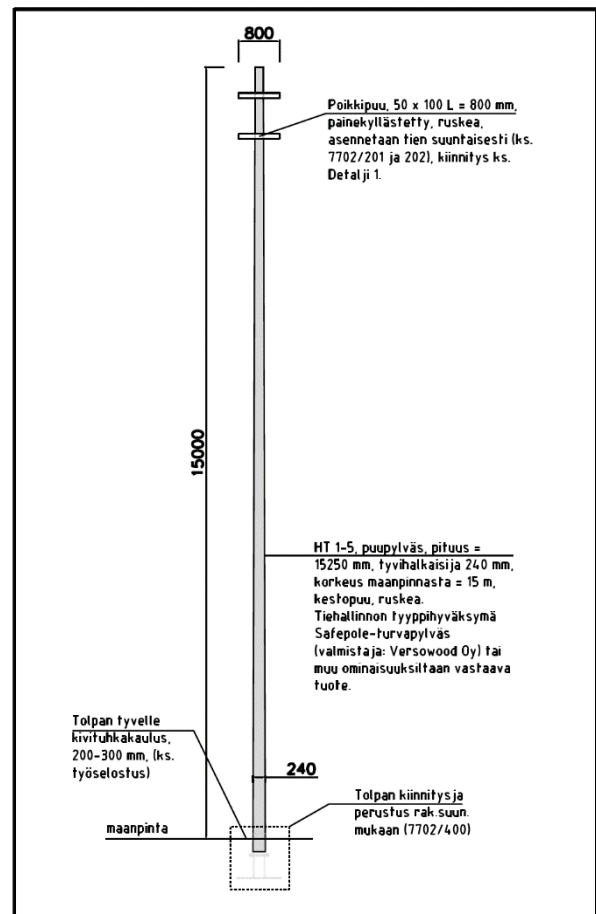
Pohjapiirros, 1:500

Ote Finnoonlaakson istutuskohteen asemapiirroksista Länsiväylän moottoritien ylityskohdassa.

Leikkaus B-B' 1:200

Leikkaus Länsiväylän yli. Katkoviivat kuvaavat laskennallisia liitomattoja sitten, kun kaikki istutetut puut ovat kasvaneet täyteen mittaansa. Tässä leikkauksessa valkoiset puut kuvaavat uusia, istutettavia puita, harmaalatuksiset puut ovat olemassaolevia puita.

Mittapiirustus, hyppytolpat HT 1-5, 1:100

Puustutukset ja hyppytolppien pystytys toteutettiin Finnoonlaaksossa syksyllä 2022 A5-toimenpiteessä tehtyjen suunnitelmien mukaisesti. Hyppytolppien pystyttäminen ja muut työt, jotka vaativat tiealueella työskentelyä, tilattiin ulkopuoliselta urakoitsijalta. Suurimman osan taimista istuttivat Espoon kaupunkitekniikan keskuksen omat viherrakentajat.

Hyppytolpat pystytettiin Kuitinmäentielle 5.9.2022 urakoitsija Silvertekin toimesta. Kuitinmäentien ympäristössä työt toteutettiin päiväsaikaan, mutta ELY-keskuksen myöntämä lupa työskennellä Länsiväylän tiealueella edellytti, että moottoritiellä työskennellään ainoastaan öisin klo 21–06 välisenä aikana, jotta vilkkaan tien liikenne ei häiriintyisi työmaasta.

Hyppytolppien asennuksen aikana Kuitinmäentien varrella oli kaksi suurta infotaulua, jotka poistettiin töiden valmistumisen jälkeen. Pienemmät ja pysyvämmät infotaulut pystytettiin jalankulkureittien varrelle lähelle hyppytolppia sekä paikkoja, joihin taimia oli istutettu.

Taimien sijainnit suunniteltiin tarkkaan: taimet istutettiin sellaisiin paikkoihin, joissa ne kasvettuaan muodostavat potentiaalisen mahdollisen kulkuyhteyden ja sopivan lyhyet liitomatkat liito-oravalle. Hyppytolpat tukevat kulkuyhteyttä sellaisissa paikoissa, joihin puita ei voitu istuttaa.

Finnoonlaakson maaperä on hyvin kosteaa ja savista, mikä saattaa olla yksi niistä syistä, joiden vuoksi suurin osa alueen puista on jäänyt pieneksi. Uudet taimet istutettiin paksun karikekerroksen päälle.

Alueella liikkuvat peurat tai jänikset söivät ison osan istutetuista metsitystaimista syksyllä 2022. Jos taimet eivät lähde keväällä kasvuun, ne korvataan uusilla vuoden 2023 aikana.

Toimenpide D1: Hoito- ja kunnostustoimien vaikutusten arvio

Espoon istutus- ja metsänhoitokohteiden vaikutusten arvio toteutetaan keväällä 2023.

Istutuskohteilla arvioidaan pääasiassa istutettujen taimien kuntoa: istutettujen taimien juurtuminen ja kasvu vie aikaa, jolloin uusi kulkuyhteys ei ole liito-oraville käyttökelpoinen vielä useaan vuoteen. Liito-oravat hyödyntävät liikkumiseensa pääasiassa yli kymmenmetristä puustoa. Tarvittaessa puita vaihdetaan ja kastelua lisätään ja/tai pidennetään.

Keväällä 2023 Espoon ympäristöasiantuntija käy tarkistamassa istutus- ja metsänhoitokohteiden ympäristön ja arvioi alueen tämänhetkisen liito-oravakannan elinvoimaisuuden ja elin- ja ydinalueiden sijainnit. Kevään 2023 tilannetta verrataan sen jälkeen tilanteeseen ennen hankekohteiden toteutusta, jolloin on mahdollista arvioida, onko liito-oravien esiintyvyys alueella pysynyt samana ja onko alueella edelleen kulkuyhteyden potentiaalisia käyttäjiä sitten, kun kulkuyhteys on liito-oraville käyttökelpoinen. Ilman radiopantaa liito-oravien todellisia liikkumisreittejä on mahdotonta seurata.

Kohteiden seuranta hankkeen jälkeen

Espoon kaupunki seuraa liito-oravien tilannetta hankekohteiden ympäristössä tarpeen mukaan osana päivittäistä työtä myös hankkeen päättymisen jälkeen. Liito-orava-LIFE-hankkeessa toteutetut istutus- ja metsänhoitokohteet löytyvät paikkatietoaineistoina myös kaupungin sisäisestä paikkatietojärjestelmästä, mikä osaltaan varmistaa sen, ettei kohteita epähuomiossa vahingoiteta kaupunki- tai viheraluesuunnittelun hankkeissa.

Toimenpiteiden tulokset

Puuistutusten avulla luotiin Finnoonlaaksoon uusia liito-oravien kulkuyhteyksiä, jotka edesauttavat liito-oravien liikkumista alueelta toiselle ja siten edistävät lajin säilymistä pitkällä aikavälillä.

Kohdealueen tiedot	Kokonaispinta-ala (ha)	Liito-oravan elinympäristö (ha)	Liito-oravan kulkuyhteys (ha)	Kehittyvä liito-oravan elinympäristö (ha)	Liito-oravan suojelun ja metsän virkistyskäytön yhteensovittaminen (ha)
Kohdealueen kokonaispinta-ala	8,9	-	8,9	-	-
Lisääntymis- ja levähdyspaikat	-	-	-	-	-
Ruokailualueet	-	-	-	-	-
Harvennushakkuu	-	-	-	-	-
Poimintahakkuu	-	-	-	-	-
YHTEENSÄ	8,9	-	8,9	-	-

Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

